

איש על העדה — לדמותו של האי"ש אריה יהושע שטראוס הי"ד

בפרשת בחירת יהושע למנהיג ישראל.

"וידבר משה אל ה' לאמור יפקד ה' אלהי הרוחות לכל בשר איש על העדה אשר יצא לפניו ואשר יבוא לפניהם ואשר יוציאם ואשר יביאם ולא תהיה עדת ה' כצאן אשר אין להם רועה".

וברש"י —

"וידבר משה" — להודיע שבחן של צדיקים כשנפטרין מן העולם מניחין צרכן ועוסקין בצרכי צבור".

"אלהי הרוחות" למה נאמר וממשיך רש"י — "גילוי לפניך דעתו של כל אחד ואחד ואינן דומין זה לזה מנה עליהם מנהיג שיהא סובל כל אחד ואחד לפי דעתו".

— מנהיגות אינה שררה וגדולה בלבד, כי אם הסובלנות לשמוע. האדם הגדול הזוכה להנהגה גדולתו בנמיכות הקומה להאזין ולשמוע כל אחד ואחד.

אדם כזה שנפשו, ודעתו רחבה להאזין לכל אחד, אומר הקב"ה למשה, "קח לך את יהושע בן-נון איש אשר רוח בו וסמכת את ידך עליו".

וברש"י — "כאשר שאלת שיוכל להלך כנגד רוחו של כל אחד ואחד". זהו מה שמצד ההנהגה, ומהעבר השני באותה אישיות "ויהושע בן-נון משרת משה נער לא ימיש מתוך האהל" — תם יושב אוהלים. "וילך יהושע בלילה ההוא בתוך העמק" — "אמר רבי יוחנן מלמד שלן בעומקה של הלכה". (מגילה ג').

מסדר ספסלי ביהמ"ד, מסירות נפש בשביל קנין תורה.

שתי פנים לו למנהיג: הא' "נער לא ימיש מתוך האוהל" והשני "איש על העדה" רוח תורה ורוח גבורה.

כל אחד מאתנו שהכיר את אריה יהושע הכירו כאיש על העדה. דמותו גדלו ותפארתו אמרו הנהגה. אפילו נהג האוטובוס שבו היה רגיל אריה לנסוע הרגיש בחסרונו וביכיה את נפילתו, היתה לאריה הבחנה דקה בפניו של כל אחד ואחד מהסובבים אותו. הן בישיבה והן ברחוב הולך ולומד את המשנה "הלל" אומר הוי מתלמידיו של אהרן אוהב שלום ורחף שלום אוהב את הבריות ומקרבו לתורה".

לא אחת חזר בפני החבורה ללמדנו, קיומה של התורה בשוקים וברחובות בחוץ תתן קולה, ועל כגון זה אומרות הבריות אשרי יולדתו אשרי אביו שלמדו תורה.

אריה יהושע אוהב ישראל היה, לא פעם אמר לי כי צר לו על שאינו בקשרי ידידות עמוקים עם כל בני השעור. הקפדה יתירה היתה לו להזמין לסעודת שבת מבני הישיבה. זהו הקיום המעשי של "סובל דעת כל אחד ואחד" — נושא בעול עם חבריו כפשוטו ממש. וגמרא היא בכתובות י"ז "אמרו חכמים לעולם תהא דעתו של אדם מעורבת עם הבריות" ומפרש רש"י לעשות לאיש ואיש כרצונו" — לתת לכל אחד הרגשה של הזדהות אתו.

מדותיו ותכונותיו הם שגדלוהו ורוממהו להיות לאיש על העדה. "ואריה יהושע נער לא ימיש מתוך האהלה" — זכורני בעודו בחור בישיבה היה מסיים למדתי בבית המדרש קרוב לחצות ליל, ואז היה הולך לבית אחד החברים ברובע לעסוק ב"מעניי הישועה".

"וילן יהושע בלילה ההוא בתוך העמק" — שלן בעומקה של הלכה; באותו יום שהיו שמועות על גיוס לאחר שהכין את תרמילו בחשאי לסלק דאגה מביתו, הגיע לביהמ"ד לעסוק בד"ת ומסוגיית "סימנים דאורייתא או דרבנן", אל הלינה בעומקה של הלכה בבקעת לבנון. אם צריך ודחוף לקצר בתפילת שחרית או שמא אפשר להאריך עם חזרת הש"ץ. ולאחר תפילת השחר של בוקר י"ח בסיון קבל על עצמו להכין קריאה בתורה לפרשת "שלח לך אנשים"...

מסירות נפש לתורה לכל מקום אשר פנה הפנה אהלו עמו לקיים "אגורה באהלך עולמים" (תהלים ס"א) מהפסוקים שאהב לשיר לבוראו.

"שמעה אלוקים רינתי הקשיבה תפילתי — בעטוף לבי בצור ירום" (תהילים שם). ובמדרש "שחר טוב" עד היכן חייב אדם לעמוד בתפילה — עד שיעטוף שנא' "תפילה לעני כי יעטוף".

אהב אריה לעמוד בתפילה מתוך נעימת זמרה, ובתפילת מנחה תפלתנו האחרונה בצבור לפני הקרב עמד אריה ליד הטנק כעובר לפני התיבה שופך שיחו לפני בוראו בשם כלל ישראל כשם למד היטב הפרשה ממשה רבנו כיון שהגיע זמנו ליפטר מן העולם עזב צרכיו והחל עוסק בצרכי צבור.

ובסדר "שלח לך אנשים" — נסתלק האיש אריה יהושע מאתנו מוטלת עלינו בני החבורה החובה ללמוד מתכונותיו ומעשיו ובנחמת ירושלים ננוחם.